

Událost a její sebevztah

Ladislav Hejdánek

This is a part of the original document:

[2004](#)

jedná se o část původního dokumentu:

[2004](#)

◆ myšlenkový deník – záznam, česky, vznik: 9. 6. 2004

◆ philosophical diary – record, Czech, origin: 9. 6. 2004

Událost a její sebevztah

(ad: Filip Karfík:)

Odhlédneme-li od zvláštního případu „sebevztahů“, které nejsou zakládány aktivitou události jakožto subjektu (resp. subjektem akcí události), je pro každou jinou formu sebevztahu události nutným předpokladem její interakce s jinými událostmi. Každá událost se může k sobě vracet jen tehdy, když – ve svých akcích – ze sebe vystoupila a nějak zareagovala na jinou událost (jiné události). Takže v každém sebevztahu je nutnou (tj. spolukonstitutivní) složkou něco z reakce (-cí) jiné události (jiných událostí; na nízkých úrovních zejména našim fyzikům ovšem jednotlivosti resp. jednotliviny unikají; jejich modely počítají s tím, že každý atom třeba vodíku – téhož izotopu – je „vzásadě“ identický s každým jiným, a tedy ve všech směrech s ním zaměnitelný – což je po mém soudu „metafyzický předpoklad“, který – protože není falzifikovatelný – nepatří podle Poppera do vědy). Takže skutečně – ač z některých nesprávných předpokladů, takže s malými výhradami – platí to, co Filip naznačil, totiž že téměř všechny reakce jsou interakcemi událostí, které na sebe reagují vzájemně. I když se kdysi Feuerbach dopustil jednoho (v tomto případě) vážného omylu, byl na stopě věci, když poukazoval na to, že každá planeta má „své“ Slunce.

Ovšem reakce jiné události na „naši“ nezahrnuje veškeré zvnějšnění oné jiné události, nýbrž týká se vždy jen relativně malé části jejího zvnějšnění. – Daleko zásadnějším – a také zajímavějším – problémem je, můžeme-li vskutku předpokládat, že událost je schopna reagovat jen na vnějšek jiných událostí. Zcela jistě něco takové neplatí pro události/subjekty nejvyšších úrovní. Jsem však nakloněn mít za to, že nějaké jednoduchá varianta je přijatelná i na nižších úrovních, např. všude tam, kde se události určitého typu „chovají“ masově (a nikoli jako přesypající se hromady). Za zvláště důležitou mám možnost, že k „oživení“ dotud neživé (před-živé) materie dochází na spolukonstitutivním (a snad i spolukonstituovaném) základě vzájemné „vnímavosti“ mezi docela určitými molekulami, kterou nelze vysvětlit chemicky (reaktibilitou chemického typu). Ale to je spíš jen má soukromá (experimentální) hypotéza. Na první pohled se zdá být neprokazatelná resp. (podle Poppera) nefalsifikovatelná; ale tak je tomu jen proto, že možnost příslušného metodického zkoumání vědeckého typu, jak se mu běžně rozumí, je předsudečně předem vylučována. – V každém případě však platí, co Filip zdůraznil, totiž že „zakládajícím momentem sebevztahu je vzájemný vztah“ různých událostí/subjektů. Což ovšem není odpovědí na to, jak je aktivní vztah k jiné události/subjektu vůbec možný; teprve na základě vyšetření této možnosti můžeme uvažovat v dalším kroku o tom, jak vypadá spolupráce dvou a více událostí subjektů na vzájemných interakcích, které nejsou jen „vnějšními“ (a tudíž „nereálnými“) vztahy.

(Písek, 040609-3.)